

Accountantsverslag

Bedrijfsvoeringseenheid Bommelerwaard

Boekjaar 2023

Aan de leden van het bestuur van
Bedrijfsvoeringseenheid
Bommelerwaard
Hogeweg 11
5301 LB Zaltbommel

ONDERWERP:
Accountantsverslag 2023

Geachte leden van het bestuur,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2023 van Bedrijfsvoeringseenheid Bommelerwaard, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 13 juli 2023 bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden naar voren zijn gekomen. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij hebben u op 25 april 2024 gemachtigd om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2023.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. R. Opendorp RA

Inhoudsopgave

1. Bestuurlijke
samenvatting

2. Opdracht,
Scope en
uitkomsten

3. Belangrijkste
bevindingen

4. Financiële
positie

5. Bevindingen
interne
beheersing

6. Overige
onderwerpen

Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

	Wij hebben bij de jaarrekening 2023 een goedkeurende verklaring verstrekt voor de getrouwheid van de jaarrekening. De ongecorrigeerde verschillen blijven onder de goedkeuringstoleranties.
	Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften.
	Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2023. De Bedrijfsvoeringseenheid heeft er voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag, ondanks dat dit conform de BBV in formele zin nog niet verplicht is. Op deze wijze heeft de organisatie invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd. Op deze wijze wordt ook invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het bestuur en management, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Tevens kunnen de toezichthouder en het Rijk gebruik maken van de opgenomen verantwoording.
	Uit onze controle ten aanzien van de getrouwheid blijkt één ongecorrigeerde fout. Deze bevinding ziet toe op een bedrag waarvan de lasten zijn toegerekend aan het foute boekjaar. Door de verbijzonderde interne controle bij de uitvoering van de VIV- inkopen voor 1 item vastgesteld dat de prestatie feitelijk pas in 2024 geleverd wordt. Deze factuur is gecorrigeerd. In onze controle hebben wij op basis van een analyse op de lasten in periode 12 vastgesteld of er mogelijk nog andere kosten zijn die pas in 2024 verantwoord moeten worden. Dit leidt tot een mogelijke fout van € 15.000. Gezien omvang is deze niet gecorrigeerd en zijn hier geen verdere werkzaamheden op verricht.
	Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2023 in overeenstemming is met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2023 van de Bedrijfsvoeringseenheid Bommelerwaardvoldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Bestuurlijke samenvatting

1 januari 2023 is het boekjaar waarop de gemeenschappelijke regeling voor het eerst dient te rapporteren in het kader van de Rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat de gemeenschappelijke regeling deze verantwoording heeft opgenomen in de jaarrekening en de bevindingen heeft toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wij concluderen dat deze verantwoording een getrouw beeld geeft.

Wij willen u erop wijzen dat het totaal van de rechtmatigheidsbevindingen uitkomt op € 372.000. Deze bevindingen hadden in de situatie dat wij als accountant een oordeel hadden moeten geven over de rechtmatigheid geleid tot een oordeel met beperking. Wij adviseren u kennis te nemen van de toelichting die het bestuur opgenomen heeft in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij adviseren u erop toe te zien dat de organisatie opvolging geeft aan de benoemde acties om de naleving van de rechtmatigheid te verbeteren.

Tijdens onze controle constateerde wij dat in de concept jaarrekening nog geen rechtmatigheidsverantwoording was opgenomen. Op basis van de jaarrekening heeft de ambtelijke organisatie met ons besproken hoe bepaald wordt of er sprake is van begrotingsrechtmatigheden. Aangezien 2023 het eerste jaar van de rechtmatigheidsverantwoording is, begrijpen wij deze afstemming. Wel willen u erop wijzen dat het de verantwoordelijkheid van de organisatie is om hier een standpunt over in te nemen en dit standpunt middels een 'controledossier' te onderbouwen.

Ten aanzien van het 'voorwaarden' criterium constateren wij dat de organisatie twee externen heeft ingehuurd. De dossiervorming vanuit deze verbijzonderde interne controle achten wij voldoende om het oordeel te onderbouwen.

De geconstateerde rechtmatigheidsfouten komen voort uit de toetsing op naleving van het Europese inkoopbeleid. Wij komen tot dezelfde conclusie als de conclusies die door de (verbijzonderde) interne controles geconstateerd zijn.

Opdracht Scope en uitkomsten

Opdracht, Scope en uitkomsten

2.1 Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeenschappelijke regeling bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening inclusief rechtmatigheidsverantwoording
- De verplichte bijlagen voor de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa) en het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Met de opdrachtbevestiging d.d. 23 juli 2023 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

2.2 Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 100.000 Deze materialiteit sluit aan op het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol.

Grondslag		Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 100.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 300.000
Rapporteringstolerantie	5% van de goedkeuringstolerantie	€ 5.000

Wij wijzen op het feit dat u gekozen hebt om de toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op andere percentages dan de percentages die gehanteerd worden voor de controle op de getrouwheid. Dit leidt ertoe dat de opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende toleranties:

Grondslag		Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 300.000
Rapporteringstolerantie	Conform afspraak in de financiële verordening	€ 4.950

2.3 Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Schattingen bij de overlopende posten en toelichtingen in de jaarrekening;
- Getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording;
- WNT-verantwoording;
- Onrechtmatige en/of onnauwkeurige betalingen inkopen.

2.4 Uitkomsten

Bij de jaarrekening 2023 van de Bedrijfsvoeringseenheid Bommelerwaard (BVEB) verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid. Uit onze controle blijkt één ongecorrigeerde getrouwheidsfout ad € 15.000.

2.5 Schattingen

Wij hebben in onze controleaanpak geen posten geïdentificeerd met een significant schattingselement.

Belangrijkste bevindingen

Bevindingen

Afgrenzing lasten

Tijdens de uitvoering van de verbijzonderde interne controle is voor één factuur, waarvan de lasten in 2023 verantwoord zijn, vastgesteld dat de prestaties pas geleverd worden in 2024. Om die reden is feitelijk op balansdatum sprake van een vooruit betaald bedrag (vordering). De betreffende lasten ad € 10.000 zijn in de jaarrekening gecorrigeerd.

Naar aanleiding van deze bevinding hebben wij gekeken naar de verantwoorde lasten in periode 12 en 13 en geanalyseerd of sprake is van verantwoorde lasten die betrekking hebben op 2024. Uit deze analyse volgt een mogelijke fout van € 15.000. Gezien de omvang van dit bedrag hebben wij hier geen verdere werkzaamheden op uitgevoerd.

Wij adviseren u bij de jaarafsluiting kritisch te kijken naar de verantwoorde kosten en deze in het juiste boekjaar te verantwoorden.

Verantwoording mutaties eigen vermogen

Bij de bestuursrapportage hebt u besloten om het jaarresultaat 2022 alsnog te reserveren voor diverse lopende projecten en de implementatie van de organisatieontwikkeling. In de concept jaarrekening is volledige bedrag onttrokken uit de reserve, terwijl tijdens de controle bleek dat de organisatie slechts 79.000 heeft uitgegeven in 2023 aan deis. Dit heeft geleid tot een correctie van € 250.000, waardoor in de definitieve jaarrekening een saldo van € 250.000 resteert in de reserve 'Projecten'.

Investerings < 30.000

Tijdens de controle constateerde wij diverse investeringen kleiner dan € 30.000. In de financiële verordening staat vermeld dat investeringen kleiner dan € 30.000 direct in exploitatie genomen worden.

Deze investeringen worden in hetzelfde jaar weer volledig afgeschreven, waardoor dit enkel effect heeft op de presentatie van de jaarrekening en om die reden niet meeweegt in ons oordeel. Wij adviseren u om deze investeringen niet meer via de MVA-staat te verantwoorden, omdat dit feitelijk niet is toegestaan volgens de financiële verordening.

De rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

In de jaarstukken 2023 is door het dagelijks bestuur verantwoording afgelegd over de rechtmatigheid van de baten en lasten.

Deze verantwoording bestaat uit:

- De rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening; en
- De toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording in de paragraaf bedrijfsvoering.

Door een wijziging van de gemeentewet in 2023 is deze verantwoording een verplichting voor uw organisatie.

De jaarstukken worden opgesteld conform de BBV. Deze verslaggevingstandaard is nog niet geactualiseerd naar de 'nieuwe' gemeentewet, waardoor het conform de BBV nog niet verplicht is deze verantwoording toe te voegen aan de jaarstukken.

De organisatie heeft er voor gekozen (zoals het Ministerie aanbevolen heeft) om de rechtmatigheidsverantwoording desondanks toch op te nemen in de jaarrekening en toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wij willen u erop wijzen dat, vanwege deze wijziging van de gemeentewet, het oordeel in de controleverklaring niet meer toeziet op de rechtmatigheid. De conclusies inzake rechtmatigheid zijn toegelicht door het bestuur op pagina 48 en 49 van de jaarrekening. Wij hebben, als onderdeel van de controle op de jaarrekening, de getrouwheid van deze verklaring gecontroleerd.

De rechtmatigheidsverantwoording

Bij onze werkzaamheden hebben wij de volgende bevindingen en aanbevelingen geconstateerd.

Voorwaardencriterium

Uw organisatie heeft er voor gekozen om de (verbijzonderde) interne controle (VIC) te laten uitvoeren door externen. Zij hebben in overleg met de organisatie een controleplan opgesteld voor de VIC. Wij constateren dat in dit controleplan alle significante transactiestromen zijn opgenomen. Hierdoor is uw organisatie in staat om een gedegen oordeel te vellen over de rechtmatigheid.

Voor de dossiervorming van de VIC wordt gebruik gemaakt van een applicatie, waarin uw organisatie de steekproef en bevindingen van de uitgevoerde controles vastlegt. Deze applicatie biedt een gedegen mogelijkheid om de bevindingen opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen.

De VIC concludeert dat er met betrekking tot de naleving van de Europese aanbestedingsregels rechtmatigheidsfouten zijn geconstateerd voor € 372.000. Wij kunnen ons vinden in deze bevinding.

Bovenstaande bevinding overstijgt de materialiteit zoals deze is vastgesteld voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingsrechtmatigheid

In de concept jaarrekening die wij was nog geen rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. De organisatie heeft naar aanleiding van de controle (en na doorvoeren van de correcties) de begrotingsonrechtmatigheden geanalyseerd en toegelicht.

Wij constateren dat er geen dossiervorming voor de onderbouwing van deze analyse aanwezig is. Gezien de aard van de bevindingen kunnen wij de conclusies voor 2023 volgen. Wel willen wij erop wijzen dat de getrokken conclusies onderbouwd moeten middels een toetsbaar dossier. Wij adviseren u om dit in het afsluitproces te waarborgen.

De rechtmatigheidsverantwoording

M&O criterium

In de kadernota rechtmatigheid 2023 licht de Commissie BBV de definitie van misbruik en oneigenlijk gebruik als volgt toe:

Onder misbruik wordt verstaan:

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan:

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Wij constateren dat binnen uw organisatie het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik beperkt is.

Vanuit de VIC zijn geen bijzonderheden geconstateerd die leiden op Misbruik of Oneigenlijk gebruik.

Toelichting paragraaf bedrijfsvoering

Ten aanzien van de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering constateren wij dat een toelichting op de bevindingen van de controle op de rechtmatigheid is opgenomen. De organisatie heeft per proces de aanbevelingen vanuit de verbijzonderde interne controle opgenomen en toegelicht welke acties er in 2024 opgepakt worden. De toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording voldoet hiermee aan de vereisten die opgenomen waren in de voorgenomen wijzigingen van de BBV.

Jaarverslag

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2023 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd.

Verbonden partijen

Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van de Bedrijfsvoeringseenheid Bommelerwaard. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- ☐ De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen.
- ☐ Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- ☐ Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Hieronder zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Overeenstemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan de vereisten informatie op basis van de BBV.
Fraude	Wij constateren dat er in uw jaarverslag geen aandacht gegeven wordt aan de beheersing van frauderisico's. Wij adviseren u om (conform de aanbeveling van de Commissie BBV) dit in de paragraaf bedrijfsvoering toe te lichten hoe uw organisaties frauderisico's analyseert en beheert.

WNT

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. De topfunctionaris is in loondienst. Er hebben zich gedurende 2023 geen wijzigingen voorgedaan.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2023 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeenschappelijke regeling betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben welke onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

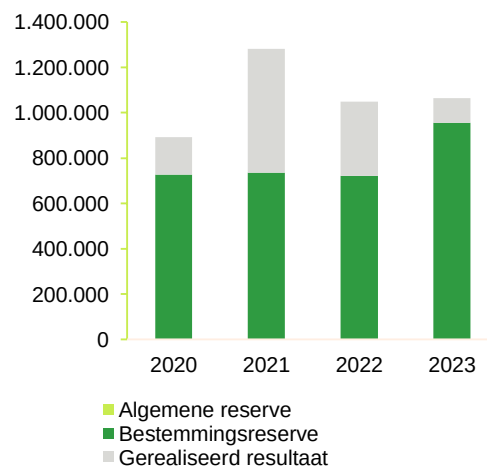
Financiële positie

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeenschappelijke regeling

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2023 volgens de jaarrekening € 1,1 miljoen en heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Net als voorgaande jaren is er geen algemene reserve. Gedurende het jaar is het resultaat 2022 toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'Projecten' (€ 329.000). In 2023 is € 79.000 besteed ten behoeve van deze projecten. Dit bedrag is om die reden uit de bestemmingsreserve onttrokken.

Analyse van het resultaat

Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een positief saldo zien. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 15.896 positief.

De (gewijzigde) begroting bevatte een resultaat van € 344.765 negatief.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vanaf pagina 39 in hoofdlijnen een verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken. Voor een nader gedetailleerd inzicht van de afwijkingen en de verklarende toelichting hierop verwijzen wij u naar de toelichtingen per programma, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in uw jaarrekening.

Bevindingen interne beheersing

Bevindingen interne beheersing

Algemeen

Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2023 hebben wij op 27 november 2023 een management letter uitgebracht. Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening. Deze risico's zijn in de paragraaf 'Opdracht, scope en uitkomsten' toegelicht.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij rapporteren onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de accountantscontrole van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het bestuur is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersings-maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2023 uw inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken.

Fraudebeheersing en onze observaties

Om bestuurders en toezichhouders houvast te bieden heeft het NBA in februari 2022 de brochure "Frauderisicobeheersing" uitgebracht. Wij adviseren u om kennis te nemen van de 11 aanbevelingen die hierin zijn gedaan.

Onderzoek laat zien dat het grootste deel van de fraudegevallen door middel van een 'tip' aan het licht komt. Dit maakt het belang van een fraudemeldpunt en klokkenluidersregeling groot. In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving.

Bevindingen interne beheersing

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren het algemeen bestuur over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten signaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin het algemeen bestuur in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeenschappelijke regeling maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeenschappelijke regeling te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Uw organisatie beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers. Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid, is een aandachtspunt voor uw organisatie.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeenschappelijke regeling ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Overige onderwerpen

Overige onderwerpen

ESG

Het integreren van duurzaamheidsaspecten binnen uw organisatie en bedrijfsvoering wordt de toekomstige norm. De EU zet flink in op het afdwingen van transparantie over het gevoerde duurzaamheidsbeleid. Een voorbeeld daarvan: met ingang van het boekjaar 2025 moeten grote ondernemingen (volgens de jaarrekening criteria) rapporteren over de voortgang en realisatie van hun duurzaamheidsambities (CSRD) en over de bijdrage van hun producten en/of diensten aan een klimaatneutrale economie (EU Taxonomy).

Hieronder geven wij een opsomming van de meest recente ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid.

- De nadere uitwerking van de CSRD is vorm gegeven in de European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Op 31 juli 2023 heeft de Europese Commissie deze ESRS goedgekeurd, waarmee de invoering voor ondernemingen definitief is geworden.
- De EU Taxonomy (een door de EU opgestelde lijst van producten en diensten die als 'groen' aangemerkt mogen worden) wordt ondertussen steeds verder uitgebreid. Aan de lijst worden voortdurend diverse economische activiteiten toegevoegd die gericht zijn op de transitie naar circulariteit, het duurzaam gebruik van water, de preventie en beheersing van vervuiling en de bescherming en het herstel van de biodiversiteit.
- Een andere verordening die op termijn toepassing zal gaan vinden is de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD). Deze verordening omvat verplichtingen voor ondernemingen om de impact van haar eigen activiteiten en die van haar waardeketen op het gebied van mensenrechten en natuur en klimaat te identificeren en vervolgens maatregelen te treffen om negatieve consequenties daarvan te voorkomen of te mitigeren. Een onderneming moet kunnen aantonen dat zij al het mogelijke heeft gedaan om hieraan te voldoen. Een belangrijk element uit de verordening is dat bestuurders aansprakelijk kunnen worden gesteld indien niet in voldoende mate gevolg aan deze verordening is gegeven.

We kunnen concluderen dat het ESG regelgevingskader volop in beweging is. Alles is erop gericht dat organisaties duurzaamheid in hun organisaties verankeren en rapporteren over uw bijdrage/impact op de thema's Environment, Social en Governance. Vooruitlopend op de wettelijke verplichtingen is eerdere toepassing (op vrijwillige basis) toegestaan. Om sustainability in uw organisatie te integreren kunt u het ESG raamwerk zoals hieronder weergegeven doorlopen.

Dit is een 8-stappenplan om te komen tot een geïntegreerde duurzaamheidsstrategie en uiteindelijk uw duurzaamheidsverslag. Baker Tilly ESG Advisory kan u bij al deze processtappen (al naar gelang uw behoefte) ondersteunen.

Bijlagen

Bijlage A – Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het bestuur en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het bestuur besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het bestuur moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het bestuur om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten ten aanzien van getrouwheid en de onzekerheden zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten.

Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid
Afgrenzing lasten	€ 15.000
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	€ 15.000
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	0
Totaal	€ 15.000

Bijlage B – Gecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel bevat alle afzonderlijk geïdentificeerde en gecorrigeerde controleverschillen boven de door ons gehanteerde rapporteringstolerantie van € 5.000

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	€
Onttrekking reserves	250.000
Totaal gecorrigeerde controleverschillen	250.000

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2023 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 9 van dit verslag.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants

Voor de jaarrekening van Bedrijfsvoeringseenheid Bommelerwaard maken wij geen gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties.

Inschakeling van interne / externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

Bijlage D – Onafhankelijkheid

Bevestiging van onze onafhankelijkheid

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten.
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten.
- In- en extern kwaliteitsonderzoek.
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten.
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel.

Op deze controleopdracht zijn geen specifieke maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie.

Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management verkregen.

Contactgegevens

drs. R. (Rik) Opendorp RA

Partner

r.opendorp@bakertilly.nl

E.D. (Linda) de Vries

Senior Manager

l.devries@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Bijster 39

4817 HZ BREDA

076 – 525 00 00

